

Hausta Kapitalforvaltning AS
Postboks 431
4002 STAVANGER

VÅR REFERANSE
21/14259

DERES REFERANSE

DATO
21.12.2022

Tilsynsrapport fra tematisyn knyttet til hvitvasking og terrorfinansiering

1. INNLEDNING

Finanstilsynet har gjennomført et tematisyn i Hausta Kapitalforvaltning AS (heretter omtalt som Foretaket) knyttet til Foretakets tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering, jf. lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering (hvv.).

Finanstilsynet varslet i brev datert 4. januar 2022 en temaundersøkelse i alle norske verdipapirforetak som ikke også er bank, og ba om at foretakene i forbindelse med den årlige rapporteringen knyttet til hvitvasking og terrorfinansiering KRT-1189 vedla foretakets virksomhetsinnrettede risikovurdering (jf. hvvl. § 7), foretakets rutiner (hvv. § 8) og foretakets plan for opplæring av ansatte (jf. hvvl. § 36).

Finanstilsynet varslet i brev datert 15. mars 2022 tematisyn i Foretaket. Foretaket oversendte redegjørelser og dokumentasjon knyttet til tematisynet i brev datert 28. mars, 31. mars, 6. april og 5. mai 2022.

Foretaket mottok Finanstilsynets foreløpige tilsynsrapport den 3. oktober 2022. Foretaket ga sine kommentarer til Rapporten i brev datert 28. oktober 2022 (Tilsvaret).

2. VIRKSOMHETSINNRETTET RISIKOVURDERING

2.1 Rettslig utgangspunkt

Foretaket har konsesjon til å tilby investeringstjenestene som nevnt i verdipapirhandelloven (vphl.) § 2-1 (1) nr. 1, 4, 5 og 7. Foretaket er også registrert forvalter av alternative investeringsfond (AIFM), jf. lov om forvaltning av alternative investeringsfond § 1-4 (2).

Det følger av hvvl. at rapporteringspliktige, herunder verdipapirforetak, plikter å gjennomføre tiltak for å forebygge hvitvasking og terrorfinansiering. Foretaket skal ha en risikobasert tilnærming, og skal identifisere og vurdere risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering knyttet til sin virksomhet, jf. hvvl. §§ 6 og 7.

Det fremgår av hvvl. § 7 (2) at risikovurderingen som minimum skal ta i betraktning a) egen virksomhet, herunder særlig virksomhetens art og omfang, b) virksomhetens produkter, tjenester og

kundeforhold, c) type kunder og kundegrupper og d) geografiske forhold. Etter hvvl. § 7 (3) skal foretaket særskilt vurdere risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering før nye produkter og tjenester tilbys og før ny teknologi tas i bruk. Rapporteringspliktiges risikovurderinger skal tilpasses virksomhetens art og omfang, jf. hvvl. § 7 (4). Risikovurderingene skal dokumenteres, holdes oppdatert og stilles til rådighet for tilsynsmyndigheten, jf. hvvl. § 7 (5).

Foretaket plikter å ha oppdaterte rutiner for å sikre at virksomheten håndterer identifisert risiko og oppfyller plikter etter bestemmelser gitt i eller i medhold av hvitvaskingsloven, jf. hvvl. § 8 (1). Rutinene skal tilpasses virksomhetens art og omfang, jf. hvvl. § 8 (2).

Finanstilsynet uttaler i sin veileder til hvitvaskingsloven (rundskriv 8/2019 som var gjeldende på tilsynstidspunktet) at det forventes at den rapporteringspliktige benytter ressursene der den identifiserte hvitvaskings- og terrorfinansieringsrisiko er størst. Det er ikke anledning til å fravike regelverket hvis risikoen er vurdert som liten, men ressursinnsatsen kan tilpasses risikoen. Rapporteringspliktige må identifisere og forstå risikoen foretaket er eksponert for. Alle rapporteringspliktige må ha en overordnet risikovurdering, jf. hvitvaskingsloven § 7. Risikovurderingen skal identifisere og vurdere risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering tilknyttet egen virksomhet og er utgangspunktet for den rapporteringspliktiges implementering av hvitvaskingsregelverket. Risikovurderingen må dokumenteres og den overordnede risikovurderingen skal fastsettes av foretakets øverste ledelse.

Ytterligere veiledning om gjennomføringen av risikovurderinger fremgår av Finanstilsynets reviderte veileder (rundskriv 4/2022) punkt 2.2.

2.2 Finanstilsynets foreløpige vurderinger i Rapporten

Foretakets virksomhetsinnrettede risikovurdering var mangelfull. Den oppsummerte og konkluderte risikobildet for Foretaket, men ga lite innblikk i de vurderinger som lå til grunn. Finanstilsynet savnet en systematisk gjennomgang og vurdering av virksomhetens art og omfang, produkter, tjenester og kundeforhold, type kunder og kundegrupper samt geografiske forhold, jf. hvvl. § 7 (2). Finanstilsynet viste til at Foretaket har tillatelse til å yte en rekke investeringstjenester og må foreta en systematisk gjennomgang av hvordan Foretakets tjenester kan benyttes til hvitvasking eller terrorfinansiering.

Det var Finanstilsynets foreløpige vurdering at Foretaket ikke hadde utarbeidet en tilstrekkelig virksomhetsinnrettet risikovurdering, jf. hvvl. §§ 6 og 7. Forsvarlig risikovurdering av virksomheten og kundene er en grunnleggende forutsetning for Foretakets arbeid med tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering. Risikovurderingen er også en forutsetning for hensiktsmessige rutiner, jf. hvvl. §8 (1).

2.3 Foretakets kommentarer i Tilsvaret

Foretaket tar Finanstilsynets vurdering til etterretning og opplyser at det i perioden siden Foretaket mottok den foreløpige tilsynsrapporten er utarbeidet en ny risikovurdering med en systematisk gjennomgang og vurdering av virksomhetens art og omfang, produkter, tjenester og kundeforhold, type kunder og kundegrupper samt geografiske forhold, jf. hvvl. § 7 (2).

2.4 Finanstilsynets konklusjon

Finanstilsynet tar Foretakets tiltak til etterretning.

3. OPPLÆRING

3.1 Rettslig utgangspunkt

Det følger av hvvl. § 36 at rapporteringspliktige skal sikre at ansatte og andre som utfører oppdrag for foretaket, gis opplæring slik at de er kjent med virksomhetens forpliktelser etter hvvl. og i stand til å gjenkjenne forhold som kan indikere hvitvasking og terrorfinansiering. Opplæringen skal gis jevnlig slik at kunnskapen vedlikeholdes og oppdateres

Finanstilsynet har i sin veileder til hvitvaskingsloven (rundskriv 8/2019) uttalt at hva som er tilstrekkelig vil avhenge av flere forhold, herunder produkter og tjenester som tilbys, størrelse på foretaket og risikoeksponering. Opplæringen må tilpasses den enkelte ansattes ansvar, oppgaver og rolle. Finanstilsynet anser det nødvendig at nyansatte får tilstrekkelig innføring ved oppstart av arbeidsforholdet. Hvilken oppdatering som er nødvendig utover dette vil bero på rettsutvikling, nye interne rutiner, nytt risikobilde mv. Oppdateringen bør uansett skje med jevne mellomrom for å sikre vedlikehold av kunnskapen. Foretaket skal kunne dokumentere etterlevelse av opplæringsforpliktelsene. Etter Finanstilsynets syn innebærer dette at foretaket bør ha en opplæringsplan e.l., og at de kan dokumentere innhold og gjennomføring.

3.2 Finanstilsynets foreløpige vurderinger i Rapporten

Foretaket viste til den styregodkjente complianceplanen når det gjaldt opplæring av ansatte og at opplæring av alle ansatte sist ble gjennomført 21. september 2021. Finanstilsynet kunne imidlertid ikke se at Foretakets complianceplan omhandlet opplæring.

Da det ikke forelå noe dokumentasjon på opplæring var det Finanstilsynets foreløpige vurdering at Foretaket ikke oppfylte kravet i hvvl. § 36.

3.3 Foretakets kommentarer i Tilsvaret

Foretaket opplyser at det er korrekt at det ikke er et eget punkt som angår opplæring i hvitvaskingsrelaterte spørsmål i complianceplanen, men at opplæring er håndtert i et underpunkt av «Organisering av virksomheten» og foretakets stillingsinstrukser i Foretakets «Håndbok for rutiner og retningslinjer». Foretaket anser dette som en hensiktsmessig struktur da kunnskap om forebygging av hvitvasking og terrorfinansiering er kritisk kunnskap i alle stillinger i foretaket. Foretaket opplyser at det gjennomførte årets opplæring og felles diskusjon den 29. april 2022 for alle ansatte. Blant temaene var generell opplæring i foretakets rutiner for å forebygge hvitvasking og terrorfinansiering. Aktiviteten er loggført i Foretakets «Opplæringslogg 2022». Foretaket mener derfor at forpliktelsen til å gjennomføre opplæring er godt forankret i rutineverket, og i tillegg at opplæring i tråd med loven er gjennomført. Foretaket ser imidlertid at dokumentasjonen kunne vært enda klarere, og vil inkludere en egen seksjon for opplæring i hvitvaskingsrelaterte spørsmål i complianceplanen for kommende år.

3.4 Finanstilsynets konklusjon

Finanstilsynet tar Foretakets tiltak til etterretning.

For Finanstilsynet

Roy V. Halvorsen
seksjonssjef

Leif Roar Johansen
senior tilsynsrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.